

**TILSYNSUTVALGET
FOR DOMMERE**

Tilsynsutvalget for dommere har i møte den 26. april 2007 truffet vedtak i

Sak nr: 4/07 (arkivnr: 200700092-11)

Saken gjelder: Klage fra A på jordskifterettsleder B ved X jordskifterett.

Utvalgsmedlemmer: Eva Nygaard Ottesen (leder)
Sigurd Klepp
Rita Sletner
Frode Sulland
Inger Lise Gjørsv

Offentlighet: Vedtaket er offentlig, jf. offentlighetsloven § 2

Vedtak:

1. Klagen avvises i den utstrekning den gjelder forhold som var avsluttet 16. februar 2006.
2. For øvrig foreligger det ikke grunnlag for anvendelse av disiplinærtiltak overfor jordskifterettsleder B.

Innledning:

Ved brev av 7. januar 2007 har A inngitt klage på jordskifterettsleder B ved X jordskifterett. Klagen gjelder sen saksbehandling og dommeratferd. Klagen er forelagt jordskifterettsleder B, som ved brev av 21. februar 2007 har avgitt uttalelse. Klagen er supplert ved brev av 1. mars 2007.

Saksfremstilling:

A fremmet sak for X jordskifterett 28. april 2003. Saken ble den 25. august 2003 sendt i retur til A på grunn av manglende betaling av inngangsgebyr. A møtte på rettens kontor 17. mars 2005, og kravet ble fremsatt på nytt. Saksforberedende møte ble avholdt 16. februar 2006, og hovedforhandling ble avholdt 5. juli 2006. A møtte ikke til hovedforhandlingen, og det ble avsagt uteblivelsesdom. Advokat C meldte seg den 2. oktober 2006 som prosessfullmektig for A, og begjærte samtidig oppfriskning av uteblivelsesdommen. I rettens kjennelse av 5. oktober 2006 ble begjæring om oppfriskning tatt til følge. Ny hovedforhandling ble berammet til 9. og 10. januar 2007. Advokat C ga deretter beskjed om at han ikke kunne møte til fastsatt tidspunkt, og hovedforhandlingen ble derfor omberammet til 23. og 24. januar 2007. Advokat C har etter dette sendt sykmelding til retten, og opplyst at han ikke kan møte den 23. januar 2007. Hovedforhandlingen er etter dette utsatt til 17. april 2007.

Klager – A - har i hovedsak vist til følgende:

Hun satte fram krav om jordskifte 28. april 2003. Jordskifterettsleder B's opplysning til Tilsynsutvalget om at krav om inngangsgebyr ikke ble betalt, er feil. Hun mottok ikke ordinær post på dette tidspunkt, og hun var derfor ukjent med at krav om inngangsgebyr var fremsatt. Jordskifterettsleder B hadde ansvar for at kravet nådde fram til henne. Han burde i hvert fall reagert da hun sendte supplement til krav om jordskifte den 28. april 2003 og purring den 1. september 2004, dersom han mente saken på dette tidspunkt ikke eksisterte. Han svarte ikke på henvendelsene. På et møte i jordskifteretten 15. mai 2003 hadde hun fått opplyst at det ville ta noe tid før saken kom opp, kanskje bortimot ett år. Hun hadde derfor ikke ventet at det skulle komme krav om inngangsgebyr før den tid.

Den 17. april 2005 møtte hun opp ved jordskifterettens kontor, og snakket med jordskiftedommer B. Han benektet først at saken eksisterte, til tross for at saksdokumentene lå på skrivebordet hans. Da dette ble påpekt, uttalte han at saksbehandlingen kunne starte, og endret dato for når saken var begjært til dagens dato. I februar 2006 ble det kalt inn til saksforberedende møte og befarung. Det ble der gjort og sagt flere ting som hun fant merkelig. Det vises blant annet til at jordskiftedommeren, sammen med en annen ansatt ved jordskifteretten, ville komme tilbake senere og måle eiendommen uten at noen av partene fikk være til stede. I juni 2006 ble det innkalt til hovedforhandling i juli 2006. Hun var på dette tidspunkt nedkjørt, og klarte ikke å registrere at det skulle skje noe i saken midt på sommeren, og skjønnte først i ettertid at hun burde møtt sammen med sin advokat. Advokaten var for øvrig ikke varslet om møtet av jordskifteretten.

Hovedforhandling ble berammet til 23. og 24. januar 2007. Det siste halvåret kan påstås å være hennes egen feil. Det har imidlertid gått tre år fra saken ble begjært. Dette har påført henne og hennes familie store økonomiske og ikke-økonomiske belastninger.

Hennes opplevelse av jordskiftedommer B er at han ikke har ”rent mel i posen”. Dette underbygges av at advokat C har uttalt at han ikke kan skjønne hva jordskiftedommer B har i mot henne, og at jordskiftedommeren i lengre tid forsøkte å unngå å sende flyfotografi til D. Dette fremstår som bevisste handlinger for å hindre at sannheten kom frem. D fant så store avvik mht. plastmarkører, grensemerker og opptrukne grenselinjer at det fremstår som straffbare handlinger. Gnr. ... bnr. .. kan med utgangspunkt i det rettsstridige grensetrekket mellom gnr. ... bnr. .. og gnr. ... bnr. .. og feilplassert plastmarkør i pkt 68, ha blitt frarøvet store areal.

Jordskiftesaken ble forhindret fra å komme opp. Jordskiftesaken burde vært avgjort innen gjenopptakelsesbegjæringen av 14. juli 2004 ble behandlet, eventuelt burde gjenopptakeselsesaken vært utsatt inntil jordskiftesaken var avgjort. Dette ble umuliggjort ved at jordskiftesaken aldri kom i gang.

Det presiseres at klagen gjelder saksbehandlingen fra kravet ble levert 28. april 2003 til saksforberedende møte ble avholdt 16. februar 2006. Den videre saksgangen er ikke påklaget, men er nevnt for å underbygge klagen.

Innklagede – jordskifterettsleder B - har i hovedsak vist til følgende:

Det er riktig at kravet første gang ble levert til X jordskifterett den 29. april 2003. Kravet ble gjennomgått og presisert i et møte med A den 15. mai 2003, og A fikk orientering om inngangsgebyr, saksgang og ventetid. Krav om inngangsgebyr ble sendt 16. mai 2003, og da inngangsgebyr ikke ble betalt, ble kravet returnert rekvirenten.

Den 17. mars 2005 møtte A på jordskifterettens kontor. Kravet ble datert på nytt, og sak ble opprettet etter at inngangsgebyr ble betalt den 21. mars 2005. Saken ble startet ved saksforberedende møte den 16. februar 2006. A møtte ikke til hovedforhandlingen 5. juli 2006, og det ble avsagt uteblivelsesdom. Oppfrisking av uteblivelsesdommen ble gitt den 5. oktober 2006.

Det har senere ikke lyktes å avholde hovedforhandling på grunn av ekstremt vanskelig kommunikasjon både med A, og senere hennes advokat C. Alle innkallinger og forkynninger til A kommer i retur som ikke avhentet post. Stevnevitne er brukt for å forkynne rettens avgjørelser.

Videre vises det til en detaljert oversikt som viser hvordan saksgangen har forløpt.

Det er ikke uvanlig at jordskifterettens ingeniører gjør forberedende arbeid etter at første møte er avholdt med partene. I denne konkrete saken var slike forberedelser begrenset til tilrettelegging av kartmateriale. Det ble ikke utført teknisk arbeid i marken før i første ordinære rettsmøte den 5. juli 2006, med deltagelse av de fremmøtte partene.

Det er fremsatt svært alvorlige beskyldninger om manipulasjon av grenser og flybilder, samt partisk opptreden. Han velger å tro at dette baserer seg på misforståelser både når det gjelder prosess og når det gjelder flybildenes betydning for saken.

Jordskifteretten hadde flybilder på utlån fra fylkeskartkontoret som hjelpemiddel for tilrettelegging av kartmaterialet. Bildene ble levert tilbake til fylkeskartkontoret. Han har på forespørsel fått bekreftet at de i ettertid ble utlånt til D.

Det er vanskelig å se hvilke konkrete handlinger eller disposisjoner som det siktes til når det gjelder anførselene om partisk opptreden. Han går ut fra at det har sammenheng med utblivelsesdommen, der motpartens påstand blir lagt til grunn.

Det er A's egne disposisjoner som er årsaken til at det ikke ble opprettet sak for jordskifteretten i 2003. Fra sak ble opprettet i mars 2005 til første møte i januar 2006 gikk det ca. 10 måneder, noe som var normal ventetid på det tidspunkt.

Tilsynsutvalget for dommere ser slik på saken:

Tilsynsutvalget legger til grunn at saken er klar for realitetsbehandling. Slik saken er opplyst, finner utvalget det åpenbart unødvendig å høre partenes muntlige forklaringer, jf. domstoloven § 238 andre ledd, andre setning. Ingen av partene har bedt om dette.

Generelt bemerkes at Tilsynsutvalget for dommere kan treffe vedtak om disiplinærtiltak dersom en dommer forsettlig eller uaktsomt overtrer de plikter som stillingen medfører, eller for øvrig opptrer i strid med god dommerskikk, jf. domstoloven § 236 første ledd. Dette krever med andre ord at dommeren kan bebreides.

Det følger av domstoloven § 237 fjerde ledd at "Dommeren må klages inn for Tilsynsutvalget innen tre måneder etter at forholdet som er grunnlag for klagen fant sted, eller etter at klageren ble kjent med eller burde vært kjent med dette forholdet". Imidlertid gir samme bestemmelse anledning for utvalget til å ta en disiplinærsak opp til behandling etter klage eller av eget tiltak, forutsatt at det ikke er gått mer enn ett år siden forholdet fant sted. Loven er formulert slik at dette er en adgang utvalget har, etter vurdering på fritt grunnlag. Klager kan ikke påberope seg noen rett til behandling av klagen etter denne bestemmelsen. I forarbeidene til bestemmelsen (Ot.prp. nr 44 (2000-2001)) uttaler departementet (s. 179) om dette spørsmål at utvalget bl.a. kan "vektlegge om klager hadde rimelig grunn til å oversitte fristen". Videre legger departementet til grunn som en forutsetning for å ta en forsinket klage til realitetsbehandling, "at klagen er fremsatt så snart det forhold som umuliggjorde eller sterkt vanskeliggjorde klagen er opphørt".

En klage kan ikke tas til behandling dersom klagen er fremsatt mer enn ett år etter at det påklagede forhold fant sted. Denne fristen er absolutt og gjelder uten unntak.

Klagen er fremsatt ved brev av 7. januar 2007. A har presisert at klagen gjelder jordskifterettens saksbehandling i perioden fra saken ble fremsatt 28. april 2003 til saksforberedende møte ble avholdt 16. februar 2006. Ettersom denne tidsperioden er å betrakte som et selvstendig forhold, startet fristen for å klage på dette forholdet å løpe den 16. februar 2006. Klagefristen på tre måneder er derfor oversittet.

For å underbygge klagen har A også vist til jordskifterettens behandling av saken etter 16. februar 2006. Dersom A ikke hadde begrenset klagen til å gjelde en avgrenset tidsperiode, ville det vært nærliggende å betrakte den delen av klagen som gjelder sen saksbehandling som et sammenhengende forhold frem til saksbehandlingens avslutning. Klagefristen hadde i så fall ennå ikke startet å løpe for denne delen av klagen. Selv om klagen gjelder en avgrenset del av saksbehandlingen, finner utvalget at det vil være mest naturlig å foreta en vurdering av saksgangen i sin helhet. Det kan synes som utslag av tilfeldigheter, basert på klagerens formuleringer i sitt supplerende brev til Tilsynsutvalget, dersom dette klagegrunnlaget blir avvist på grunnlag av oversittelse av tremånedesfristen. Utvalget finner

derfor grunn til å behandle denne delen av klagen selv om tremånedersfristen er oversittet. Det presiseres at klagen er fremsatt innenfor ettårsfristen. Den øvrige delen av klagen avvises som for sent fremsatt.

Jordskifterettsleder B har gitt en redegjørelse for sakens gang fra og med krav om jordskifte første gang ble fremsatt for jordskifteretten den 29. april 2003. Det fremgår blant annet at jordskifteretten den 16. mai 2003 sendte krav om inngangsgebyr til A. Da gebyret ikke ble betalt, sendte retten den 25. august 2003 brev til A med opplysning om at kravet om jordskifte ble regnet som trukket tilbake. A har opplyst at hun ikke mottok ordinær post på dette tidspunkt, og at hun derfor ikke mottok krav om inngangsgebyr og brev om at saken ble ansett som trukket. Hun har anført at det måtte være jordskifedommerens ansvar å sørge for at jordskifterettens krav om gebyr nådde frem til henne.

Etter Tilsynsutvalgets oppfatning kan det ikke pålegges jordskifteretten som avsender et ansvar for at A faktisk mottok post som ble sendt til henne. Idet hun etter eget utsagn var i en situasjon hvor hun ikke kunne motta ordinær post, kan det derfor ikke skyldes feil hos jordskifteretten at hun ikke mottok brevene fra retten. A hadde fremsatt krav om jordskifte, hun hadde i et møte den 15. mai 2003 blant annet fått orientering om inngangsgebyr, og hun måtte da selv ha ansvar for å kunne motta post fra jordskifteretten. Utvalget finner at tidsforløpet fra saken første gang ble fremsatt for jordskifteretten og frem til saken ble fremsatt på nytt den 17. mars 2005, ikke kan lastes jordskifteretten.

Fra saken ble fremsatt på nytt, gikk det 11 måneder frem til første rettsmøte i saken ble avholdt. Jordskifterettsleder B har opplyst at dette var normal ventetid ved X jordskifterett på dette tidspunkt. Tilsynsutvalget legger videre til grunn at ventetiden i dette tilfellet ikke er vesentlig lengre enn gjennomsnittlig ventetid på landsbasis for jordskiftesaker. Selv om det ville vært ønskelig med en kortere saksbehandlingstid enn dette, kan ikke utvalget se at jordskifterettsleder B er noe å bebreide for lang saksbehandlingstid i dette konkrete tilfellet.

Saksbehandlingen etter det saksforberedende møtet 16. februar 2006 synes å ha hatt en akseptabel fremdrift. At gjennomføringen av hovedforhandling har trukket ut i tid, synes først og fremst å skyldes forhold på klagerens side.

Etter dette finner utvalget ikke grunnlag for å reagere med disiplinærtiltak overfor jordskifterettsleder B.

Tilsynsutvalget for dommere fatter etter dette slikt enstemmig

vedtak:

1. Klagen avvises i den utstrekning den gjelder forhold som var avsluttet 16. februar 2006.
2. For øvrig foreligger det ikke grunnlag for anvendelse av disiplinærtiltak overfor jordskifterettsleder B.